

Предраг Перишић

СМЕХОМ ПРОТИВ СТРАХА

(Кратке приче за дуге ноћи)



септембар, 2020.

Предраг Перишић

СМЕХОМ ПРОТИВ СТРАХА

(Кратке приче за дуге ноћи)

M
Vukotić
Media

септембар, 2020.

„Нишѿа осим ѿсања није важно. Нишѿа осим ѿоѿа није било вредно ѿруда. Писање је једина стѿвар која чини живоѿ ѿодношљивим“

Самјуел Бекеѿ

О ПОВОДИМА ЗА НЕСАНИЦУ

Ми не живимо ни са лејошом ни са исџином већ са друџим људима, најисао је једном мудри џесник Душан Маџић. То је добро зајамџио Преграј Перишић док се сџремао да крочи на сџрму сџазу (у оба смера) драмској џисца и филмској сцена-рисџе.

Измислио је смешно-џужне јунаке у десетџак домаћих најџеданијих филмова, као џрофесор драмаџурџије из-вео на јавну сцену десетџину филмских ауџора...

У новије време објављивао је слике из живоџа, зајисе који ошџроумно, али и ненаметџливо џраџе судбине и невоље наших савременика (заџио да кријемо, сви смо џу, на овај или онај начин). Ове мале џриче џонекад се сасџоје само из дијалоџа, невоља које нас чекају иза уџла и од којих нема сџаса. Налазили смо ове снимке наших свакодневних недоумица и моралних џосрџања у нови-нама, на сџраницама које су џонајвише заџрџане џо-лиџичким коменџарима, најчешће исџисане скромном џисменошћу и са сумњивим моралним џолазишџима,

али у новинама свако попишује свој рад и не може да упише на окружење.

Своја ове мале приче само иронично најављују гућу ноћ. То не значи обавезно и лак сан – ја сам их доживео као повод и узрок несанице. Одмах да кажем, код нас се намножило и накупило колумнисћа, поједино је поштумачена демократизација медија. Заборавило се да колумна није новинарски жанр од јуче, зачала се пре безмало четири века у пресоници у данашњем смислу модерних новина, у Лондону. Велики ентески енциклопедиста Семјуел Џонсон покренуо је 1641. „о свом руву и круву“ новине Лушалица (*The Rambler*), па је у једном спису са стране исписивао мале описке о живоју у Лондону, за који је рекао да ко се ту није нашао, није могао да схвати чари живоја. Било је ту и неке ироније, то је био пренасељен и зајанен град, јун сецикеса и уличних „лепојница дана“, али остала су та сведочанства о временима кад су тамо стварали Шекспир, Марло и слични волшебници.

Данас су група, многа суморнија времена, нисмо их ми одабрали него смо се ту зашекли. И зашто кад Перишић описује какве је невоље доживео од суседа кад је у једном налету показао како се град сруо, или кад му таксиста држи лекцију о светосављу, или кад бележи несрећну судбину једној групи из школе (прејознао сам га под измењеним именом, јаметница и граћ пријатељ), који је у контејнер омашком бацио кључеве од стана, па се никада није вратио до свој живојној прибежишта – то су слике од којих се није лако одбранићи.

Зашто ових десетак крокија, скица за неке будуће филмове, доживљавам као грајоцено сведочанство које ће

кад (и ако) све ово прође сведочићи каква су била времена на брговиниом Балкану кад је још постојала нада да ће улазак у 21. век донети нешто боље од наших сиротињских ђачких дана и сналажења у студентским менаџментима. А тада нам је било лепо јер смо били млади и за боље нисмо знали.

Али ово је, као у ајлејским дисциплинама, само пролазно време, лаву јоре и нема предаје.

**(Записано у Београду, из пандемичкој карантини,
28. јула 2020.)**

Милан Влајчић

ПЛАКАО САМ У ДЕЦЕМБРУ

Децембар је највеселији и најтужнији месец у години. Весело због тога што има много празника које прослављамо. То је месец када смо срећни и када се радујемо јер се наши синови и кћери враћају из белог света да празничне дане проведу са својим остарелим родитељима. Целе године живимо за овај дан. Са стрепњом чекамо своју децу да чујемо како живе и како се сналазе у страном свету. Знамо да ће они рећи све најлепше, како им је одлично, како су успели, како добро зарађују и напредују у својој струци. Иако знамо да није баш све истина, верујемо у њихове речи јер им то и сами желимо! Наша деца долазе својим кућама једном годишње, у децембру. Долазе да се мало проведу и опусте, да се виде са својим пријатељима и школским друговима. Да се похвале како су успели тамо „преко баре“. Мали је ово град, могуће је да ће срести своју прву љубав како иде загрљена с мужем и у колицима гура слатку бебу. Можда ће се питати зашто су се растали.

Лудоваће тих празничних ноћи по сплавовима, расипати тешко зарађен новац. Заборавиће за тренутак све

муке живота тамо, усамљеност, несигурност. Седам дана ће брзо проћи и они ће се поново вратити одакле су дошли, у велики свет који нити њих разуме и прихвата нити ће они икада до краја разумети њега.

Децембар је весео, али и тужан месец јер смо старији за још једну годину. Опраштамо се од једне године која нам ништа добро није донела, коса нам је побелела, на лицу се појавила нова бора...

Шетајући градом по лепом, сунчаном децембарском времену срео сам пријатељицу која се шетала са својом ћерком јединицом, која је за празнике допутовала из Њујорка. Позвали су ме да седнем и попијемо кафу. Ћерка је причала о свом животу у Америци. Лекар је, овде је студирала, тамо је магистрирала. Ради као педијатар у једној угледној болници. Ради од јутра до мрака. Живи сама.

– Зашто се не вратиш? – упитао сам.

– Не могу да се вратим јер ја више не припадам овде. Овде више немам ни пријатеље ни познанике. Немам никога осим родитеља. Имам 44 године. Не могу још једном да почињем из почетка. Мој живот је тамо где сам сада. Немам деце, немам мужа, немам пријатеља. Ако ме питате јесам ли срећна, нисам. Имам једино новац, а њиме не могу да купим срећу! Имам ли снаге нешто да променим? Немам!

Девојка се поздравила и отишла да се нађе са својим школским другарицама да се договоре око прославе годишњице матуре.

Остао сам с њеном мајком. Она је ћутала. Брзо сам схватио да нешто није у реду.

– У чему је проблем? – тихо сам питао.

– Не знам у чему је проблем. Муж и ја смо отишли на аеродром да сачекамо ћерку, срећни што ћемо је видети после толико времена. Када је стигла, сели смо у ауто и кренули према кући. Онда је она рекла: „Надам се да немате ништа против, резервисала сам собу у хотелу. Нећу да вас деранжирам, а и ја се боље осећам у хотелу. У центру града сам! Може да ми дође ко хоће, кад хоће. Виђаћемо се сваког дана. Мислим да је то много практичније и за вас и за мене. Мама, немој да се љутиш, знам тебе, чекаћеш ме сваке ноћи будна док се не вратим из града, па макар то била и зора, куваћеш јела која сам волела док сам била дете, али их више не волим Ја сам вегетаријанац! Бићеш љута што ништа не једем. Намештаћеш ми собу сваког дана и премештати моје ствари, што највише мрзим. Зваћеш сву нашу родбину да дођу да ме виде, што мене ужасно нервира. Живите на крају града. Треба ми пола дана да одем до града и вратим се кући! Љубим вас и волим. Видимо се сутра!“

Стегло ми се срце, али ништа нисам рекла. Оставили смо је испред луксузног хотела у центру града, а ми смо се вратили у свој скромни стан на периферији. Дан пре ћеркиног доласка спремила сам њену дечију собу и по кревету и полицама распоредила играчке које чувам док је још била дете. Толико сам се радовала што ће поново видети своју стару, драгу, дечију собу. Ушла сам у собу и заплакала.

Моја пријатељица је умала и изгубила се у маси људи који су пролазили.

Она је отишла, а ја сам заплакао. Плакао сам као мало дете. Људи су пролазили, гледали ме, чудили се – стар чо-

век, а плаче! Као да је старим људима забрањено да плачу.

Неки су говорили – посенилио, полудео, побенавио... Било ми је свеједно. Плакао сам за све мајке и очеве којима су деца допутовала из белог света и који их виде једном годишње, у децембру, током тих седам празничних дана.

Деца дођу и оду, а родитељи остану да тугују. Шта да се ради, такав је живот!